

Kommunstyrelsen
Jonas Harkman
Epost: jonas.harkman@vasteras.se

Kommunstyrelsen

Tjänsteutlåtande – Återrapportering av uppdrag - Se över och samordna försäkringsportföljen gällande olycksfallsförsäkringar till barn och unga

Förslag till beslut

Förslag till kommunfullmäktige

1. Att från och med den 1 januari 2023 försäkra barn och unga på heltid istället för enbart under verksamhetstid, enligt följande kriterier:
 - Samtliga barn i förskola och pedagogisk omsorg (familjedaghem), förskoleklass och elever i grundskola, gymnasieskola och särskola som är folkbokförda i Västerås kommun eller i annan kommun och som deltar i verksamheter som Västerås stad är ansvarig för oavsett om verksamheten drivs i kommunal regi eller av fristående aktör.
 - Samtliga barn och elever som är folkbokförda i Västerås kommun men som går i annan kommuns förskola, pedagogisk omsorg (familjedaghem), förskoleklass, grundskola, gymnasieskola eller särskola, oavsett om verksamheten bedrivs i kommunal regi eller av fristående aktör.
 - Övriga delar av olycksfallsförsäkringen kvarstår som idag.
2. Att premiekostnaden avseende barn och unga fördelas utifrån en procentuell fördelningsmodell mellan förskolenämnden, grundskolenämnden, utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden, kulturnämnden samt nämnden för idrott, fritid och förebyggande.
3. Beslutet att utöka försäkringsportföljen enligt ovan gäller under förutsättning att medel för det avsätts i årsplan 2023 till berörda nämnder. Kostnaden beräknas öka från nuvarande ca 860 tkr per år till ca 1,9 mkr beräknad utifrån 2022 års premienivå samt antal individer som skulle omfattas av försäkringen.

Ärendebeskrivning

I årsplan 2021 – med utblick 2024 gavs ett uppdrag till stadsledningskontoret att se över och samordna försäkringsportföljen gällande olycksfallsförsäkringar till barn och unga. Avsikten med uppdraget var att ta fram en jämförelse mellan att ha barn och unga försäkrade under verksamhetstid respektive under heltid. I ett första skede, hösten 2021, togs en jämförelse fram och nu har denna utökats genom jämförelser med andra likvärdiga kommuner, hur stor andel barn och unga som har privat försäkring

samt ekonomiska aspekter. Utifrån resultaten i de vidare undersökningarna som genomförts har ett förslag till beslut arbetats fram.

Stadsledningskontoret har till kommunstyrelsen lämnat följande förslag till beslut:

Att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fatta beslut om:

1. Att från och med den 1 januari 2023 försäkra barn och unga på heltid istället för under verksamhetstid, enligt följande kriterier:
 - Samtliga barn i förskola och pedagogisk omsorg (familjedaghem), förskoleklass och elever i grundskola, gymnasieskola och särskola som är folkbokförda i Västerås kommun eller i annan kommun och som deltar i verksamheter som Västerås stad är ansvarig för oavsett om verksamheten drivs i kommunal regi eller av fristående aktör.
 - Samtliga barn och elever som är folkbokförda i Västerås kommun men som går i annans kommuns förskola, pedagogisk omsorg (familjedaghem), förskoleklass, grundskola, gymnasieskola eller särskola, oavsett om verksamheten bedrivs i kommunal regi eller av fristående aktör.
 - Övriga delar av olycksfallsförsäkringen kvarstår som idag.
2. Att premiekostnaden avseende barn och unga fördelas utifrån en procentuell fördelningsmodell mellan förskolenämnden, grundskolenämnden, utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden, kulturnämnden samt nämnden för idrott, fritid och förebyggande.
3. Beslutet att utöka försäkringsportföljen enligt ovan gäller under förutsättning att medel för det avsätts i årsplan 2023 till berörda nämnder. Kostnaden beräknas öka från nuvarande ca 860 tkr per år till ca 1,9 mkr beräknad utifrån 2022 års premienivå samt antal individer som skulle omfattas av försäkringen

Beslutsmotivering

Västerås stads försäkringsportfölj är sedan många år samordnad och hålls ihop av försäkringsansvarig på stadsledningskontoret. Som stöd finns också försäkringskontakter ute på förvaltningarna. Tillsammans bildar dessa den s.k. försäkringsgruppen som tillsammans med upphandlad försäkringsförmedlare arbetar för att staden har ett bra och funktionellt försäkringsprogram med en hållbar försäkringsportfölj. En del av denna försäkringsportfölj är den kollektiva olycksfallsförsäkringen. Genom den kollektiva olycksfallsförsäkringen är cirka 40 500 individer försäkrade och merparten av dessa är barn och unga, men även individer inom vård och omsorg, individ och familj samt frivilligarbetare.

Alla barn och unga i kommunal förskola, grundskola, gymnasieskola samt fritidsverksamhet är försäkrade under verksamhetstid, vilket innebär att de har en olycksfallsförsäkring under tiden aktiviteten (skola, rast, fritids och all annan verksamhet som bedrivs i kommunens regi) pågår samt under färd till och från denna aktivitet. Försäkringen gäller även barn som går i förskola som bedrivs av enskild utförare.

Majoriteten, 89 procent, av landets kommuner har istället valt en olycksfallsförsäkring som gäller dygnet runt för kommunens barn och unga. Försäkringen gäller då även under fritid och ferie, vilket är en fördel för de familjer som inte har tecknat en egen olycksfallsförsäkring för sina barn. Av landets 19 så kallade 100-tusenkommuner (kommuner med fler än 100 000 invånare) är det endast fyra, nämligen Västerås, Malmö, Helsingborg och Gävle som fortfarande försäkrar barn och unga under enbart verksamhetstid. Av 100-tusenkommunerna är det fler än hälften som försäkrar elever i både kommunal och fristående verksamhet samt både egna folkbokförda och elever från andra kommuner, däribland jämförbara kommuner som Örebro, Linköping, Lund och Uppsala, men även t.ex. Stockholm och Göteborg. Detta gör att barn och unga har samma försäkringsskydd oavsett vilken typ av skola man går i. Det finns dock risk att barn blir dubbelförsäkrade då andra kommuner sannolikt har motsvarande försäkring vilket är omöjligt att göra något åt då varje kommun själva bestämmer hur försäkringsskyddet ska se ut. Det bedöms dock inte som något stort problem. Idag försäkrar staden barn och unga under verksamhetstiden i skolan, och många försäkras därefter även under verksamhetstiden på fritids vilket också är en form av dubbelförsäkring. Detta motsvarar 77 procent av premien för heltid, dvs. de aktuella barnen kan bli försäkrade dygnet runt för 12 kronor mer per barn och år.

Cirka 51 procent av alla barn och unga har en individuell barnförsäkring i Sverige, vilket är en ökning med 4 procent sedan 2011. Om vi antar att det även stämmer på folkbokförda i Västerås så innebär det att nära hälften av alla barn och unga är helt oförsäkrade på fritiden.

Stadsledningskontoret har även undersökt de ekonomiska aspekterna av att utöka försäkringen till heltid istället för bara under verksamhetstid, vilket redovisas nedan.

Det är inte möjligt att ändra grundbeloppet, den s.k. ”skolpengen” som betalas ut till fristående verksamhet i enlighet med skollagen till följd av en ändring av försäkringen av barn och unga i fristående verksamheter. I grundbeloppet ingår, enligt 10 kap. 38 § samt 19 kap. 53 §, undervisning, lärverktyg, elevhälsa, måltider, administration, mervärdesskatt och lokalkostnader. Försäkring ryms inte inom dessa områden och ligger således utanför grundbeloppet.

Att ändra från verksamhetstid till heltid för barn och unga innebär en kostnadsökning från 20 kronor per försäkrad individ till 51,94 kronor. Cirka 6700 individer är dock försäkrade på verksamhetstid två gånger om, d.v.s. både i skolverksamhet och fritidsverksamhet, och för dessa innebär det att premien går från 40 kronor per individ till 51,94 kronor per individ.

Premien fördelas idag utifrån vilken kategori av försäkrade individer som återfinns under respektive nämnd. Detta är ett bra sätt att fördela kostnaden, men kräver årligen någon veckas administration då det sker ner på individnivå eller grupper av individer.

För att underlätta arbetet bör man istället fördela premien procentuellt där man tittar på aktuell fördelning för 2022 och gör om antalet försäkrade individer per nämnd till procentandelar, som sedan kan appliceras på respektive nämnd och ligga kvar från år till år och endast revideras om större förändringar sker. En sådan premiefördelning skulle minska den

administrativa delen väsentligt och endast innebära ett par dagars arbete årligen. Det skulle även bli lättare att ha rätt antal individer omnämnda i försäkringsbrevet och därmed försäkrade, något som idag är svårare och det finns en uppenbar risk för under- respektive överförsäkring. I den procentuella fördelningen ska även barn och unga inom individ- och familjenämndens och nämnden för personer med funktionsnedsättnings verksamheter räknas med. Dessa berörs dock inte av den föreslagna förändringen av försäkringen.

Slutsatsen av översynen är att den totala premien på den kollektiva olycksfallsförsäkringen skulle öka från cirka 860 tkr i årspremie till cirka 1,9 mkr, om man skulle besluta i enlighet med förslag till beslut. Detta är beräknat utifrån 2022 års premienivå och antal individer som är försäkrade samt de som skulle ingå om man beslutar i enlighet med förslaget.

Det ska dock poängteras att den kollektiva olycksfallsförsäkringen inte ger ersättning vid sjukdom och att specifika barnförsäkringar generellt har ett mer omfattande försäkringsskydd än den av kommunen upphandlade kollektiva olycksfallsförsäkringen.

Juridisk bedömning

Det finns ingen lagstadgad skyldighet för en kommun att tillhandahålla olycksfallsförsäkring dygnet runt för barn och unga utan det är ett frivilligt åtagande som majoriteten av landets kommuner valt att göra. Endast 32 av landets kommuner försäkrar barn och unga under enbart verksamhetstid. Resterande 258 kommuner försäkrar barn och unga på heltid.

Ekonomisk bedömning

Att ändra från verksamhetstid till heltid för barn och unga innebär en kostnadsökning från 20 kronor per försäkrad individ till 51,94 kronor. Den totala premien på den kollektiva olycksfallsförsäkringen för staden som helhet skulle öka från cirka 860 tkr i årspremie till cirka 1,9 mkr om man skulle försäkra barn och unga på heltid istället för under verksamhetstid samt även alla barn och unga inom fristående verksamhet. Den utökade delen av premien skulle enligt förslaget fördelas procentuellt med utgångspunkt i 2022 års procentuella fördelning mellan förskolenämnden, grundskolenämnden, utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden, kulturnämnden samt nämnden för idrott, fritid och förebyggande.

Hållbar utveckling

Stadens försäkringsportfölj är samordnad genom stadsledningskontoret. I programmet ingår samtliga förvaltningar. Bolag och kommunalförbund väljer själva om de vill ingå i stadens hela försäkringsportfölj, valda delar av den, eller helt på egen hand upphandla och administrera sina försäkringar.

Helene Öhrling
Stadsdirektör

Pia Svennerholm Moberg
Administrativ chef